

Ο άφρων πλούσιος (Μητροπολίτης Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Ιερεμίας)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

1. Σας είπα και άλλοτε, αδελφοί μου χριστιανοί, ότι η Εκκλησία μας σαν φιλεύσπλαγχνος μητέρα που είναι, αυτήν την χειμερινή περίοδο, που από παλαιά οι συνθήκες της ζωής ήταν δύσκολες, βάζει ως κυριακάτικα ευαγγελικά αναγνώσματα περικοπές που κεντρίζουν το ενδιαφέρον για τους πάσχοντες αδελφούς μας. Έτσι την προηγούμενη Κυριακή ακούσαμε την παραβολή του καλού Σαμαρείτου και την σημερινή Κυριακή ακούσαμε πάλι την ομοία στο περιεχόμενο παραβολή του άφρονος πλούσιου. Σε άλλο μου κήρυγμα στην παραβολή αυτή θυμάμαι ότι σας απέδειξα γιατί ο πλούσιος είναι άφρονος. Δεν θέλω να επαναλάβω τα ίδια, γι' αυτό θα σας μιλήσω σήμερα με λίγα απλά λόγια γενικά επί της παραβολής.

2. Ακούστε: Ο πλούσιος της παραβολής δεν έγινε πλούσιος από τα αγαθά που απέκτησε εκείνη την χρονιά, αλλά ήταν ήδη πλούσιος από προηγούμενα χρόνια. Επομένως, δεν είχε αγωνία πως να περάσει τον ερχόμενο χρόνο και μπορούσε λοιπόν να πεί, «όλη την φετινή μου σοδειά την δίνω στην φτωχολογιά». Δεν το είπε όμως αυτό. Αλλά δεν τον ακούμε να ευχαριστεί και τον Θεό για την ευλογία που του έδωσε με την ευφορία των χωραφιών του. Γιατί, η γεωργία προπαντός, εξαρτάται κυρίως από τον Θεό, που ρυθμίζει τις συνθήκες των καιρών για μια πλούσια καρποφορία. Αντίθετα, ενώ ο άφρονας πλούσιος είδε τον άφθονο καρπό του, τον ακούμε και τον βλέπουμε να ασχολείται με τον εαυτό του, με πολλή μάλιστα αγωνία και πολύ άγχος. Και η ώρα είναι μεσάνυχτα. Δηλαδή, κοιμούνται οι πτωχοί, κουρασμένοι από τον κόπο της ημέρας, για να βγάλουν το ψωμί τους, και δεν κοιμάται ο πλούσιος, που τα έχει όλα και μάλιστα τώρα, με την έκτακτη σοδειά του, απέκτησε ακόμη περισσότερα. Ο πλούσιος της περικοπής μας λέγει ένα λόγο, που μόνο ο πάμπτωχος και η χρεωμένη χήρα θα μπορούσε να πεί. «Τι να κάνω;», λέγει. «Τι ποιήσω;». Το πρόβλημά του είναι το ότι οι αποθήκες του είναι μικρές και δεν χωρούν λοιπόν την τόσο πλούσια σοδειά της χρονιάς εκείνης!... Αλλά αποθήκες για τα πλούσια αγαθά του είναι «τα στομάχια των πεινασμένων», του λέγει ο άγιος Βασίλειος. «Τι να κάνω;», λέγει ο ταλαίπωρος και αξιολύπητος

πλούσιος της παραβολής μας. Αλλά ένας καλός μαθητής, και του Δημοτικού Σχολείου ακόμη, θα μπορούσε άριστα να πεί στον πλούσιο, που διερωτάται τι να κάνει. Θα του έλεγε, να κάνει μια διαίρεση. Γιατί αν ξέρουμε την τιμή των πολλών και δεν ξέρουμε την τιμή της μιάς, κάνουμε διαίρεση! Τόσα είναι τα αγαθά του, τόσοι είναι οι πτωχοί στην επαρχία του, μια διαίρεση λοιπόν και θα έλυε το πρόβλημα, για το οποίο, απορώντας και αγωνιώντας, έλεγε «τι ποιήσω;». Και επειδή, αγαπητοί μου, μνημόνευσα τον άγιο Βασίλειο, σας αναφέρω και μία ωραία περικοπή λόγου του, που γράφει μιλώντας στην σημερινή ευαγγελική περικοπή. «Όσο περισσότερο - λέγει - χρησιμοποιούμε τα νερά μιάς πηγής, τόσο είναι καλύτερο και για την πηγή και για τα νερά της. Όπως τα νερά γίνονται στάσιμα και μολύνονται, όταν δεν τα χρησιμοποιούμε, έτσι και ο αχρησιμοποίητος πλούτος, γίνεται μη παραγωγικός και άχρηστος».

3. Αυτόν τον πλούσιο, για τον οποίο μιλάμε, αδελφοί, ο ίδιος ο Θεός τον είπε «άφρονα». «Άφρων», του είπε ο Θεός, «αυτήν την νύχτα την ψυχή σου απαιτούν από σου». Ποιοί «απαιτούν» την ψυχή, αδελφοί μου; Την ψυχή την απαιτούν δικαιοματικά, σαν να είναι δική τους, αυτοί στους οποίους δόθηκε. Αν ο άνθρωπος αγαπάει τον Θεό και εφαρμόζει τον Νόμο Του, τότε την ψυχή την απαιτούν οι άγγελοι, για να την παραδώσουν στον Θεό. Αν όμως η ψυχή λασπώθηκε στην αμαρτία, χωρίς να μετανοήσει, και αν η ψυχή σκεπτόταν όλο τα υλικά και καθόλου τα πνευματικά, σαν τον άφρονα πλούσιο της παραβολής μας, τότε ανήκει στους δαίμονες. Και λέγει λοιπόν ο Θεοφύλακτος Βουλγαρίας, ερμηνεύοντας την ευαγγελική μας περικοπή, ότι οι δαίμονες, αυτοί είναι που «απαιτούν» την ψυχή

του άφρονα πλούσιου. Και γι' αυτό είναι για ένα περισσότερο ακόμη λόγο «άφρονας» ο πλούσιος της περικοπής μας. Τι σημαίνει «άφρονας», χριστιανοί μου; Κατά λέξη σημαίνει «άμυαλος», από το στερητικό «α» και το «φρην», που σημαίνει «νούς». Αλλά στην θεολογία μας ο «νούς» δεν σημαίνει απλά το «μυαλό», αλλά όλο το εσωτερικό «είναι» του ανθρώπου, σημαίνει γενικά την ψυχή του. Όστε, μιλώντας θεολογικά, θα πούμε ότι «άφρων» είναι ο άνθρωπος εκείνος που δεν έχει μέσα του καθόλου έννοια Θεού. Γι' αυτό και τα λόγια του και οι πράξεις του δεν αναφέρονται καθόλου στον Θεό, ούτε και στον άλλο άνθρωπο, που είναι εικόνα του Θεού, αλλά αναφέρονται μόνο στον εαυτό του. Έτσι και ο «άφρων», για τον οποίο μας μιλάει ο ψαλμός 52, που λέγει ότι «δεν υπάρχει Θεός», είναι ο άνθρωπος εκείνος που έλεγε και έπραττε χωρίς καμιά έννοια Θεού, κάνοντας έργα βδελυκτά και διεφθαρμένα (βλ. Ψαλμ. 52,2). Και μ' αυτήν την έννοια, αγαπητοί μου χριστιανοί, ας το παραδεχθούμε ταπεινά, ότι όταν αμαρτάνουμε γινόμαστε πραγματικά «άφρονες». Ενώ, όσο περισσότερο άγιοι γινόμαστε, τόσο και περισσότερο συνετοί και φρόνιμοι και νουνεχείς είμαστε.

4. Τέλος, αδελφοί μου χριστιανοί, επειδή προηγουμένως σας μίλησα για ένα ψαλμό της Παλαιάς Διαθήκης, που μιλάει για άφρονα, θέλω πάλι, τώρα στο τέλος του κηρύγματός μου, να σας μιλήσω για άλλον ψαλμό, τον 48, με τον οποίο φαίνεται να σχετίζεται κατά πολύ η σημερινή ευαγγελική περικοπή. Ο ψαλμός αυτός παρομοιάζει τους πλούσιους, που θέλουν να διαιωνίσουν το όνομά τους με τα πλούτη τους, τους παρομοιάζει με τα πρόβατα εκείνα, που, παρότι οδηγούνται στην σφαγή, αυτά κοιτάνε την χλόη. Έτσι και οι άφρονες πλούσιοι οδηγούνται στον άδη, όπου θα διαπιστώσουν ότι κριτές τους θα γίνουν οι πτωχοί, τους οποίους αυτοί παρέβλεπαν ή και αδίκησαν ακόμη. «Καθένας – λέγει ο ψαλμωδός – βλέπει ότι και οι σοφοί πεθαίνουν, ότι χάνονται, όπως οι τρελλοί και οι ανόητοι, και εγκαταλείπουν σε άλλους τα αγαθά τους». Χριστιανοί μου, ας ζητάμε τον πλούτο του Θεού, όπως μας λέγει ο Κύριος στο τέλος της παραβολής, που τον αποκτούμε με την απόλαυση του Κυρίου μας Ιησού Χριστού στην προσευχή και με την μελέτη της διδασχής των αγίων Πατέρων.